

háború előtti színvonalát, bár az 1927. évi termés e terménynél is gyenge volt. A cukorrépa 1927-ben 17 millió q termést hozott, holott a háború utáni évek termése alig haladta meg a félmillió q-t.

Az ipari, illetve a bányászati termelés adatait vizsgálva, több terméknél találunk visszaesést a háború előtti állapottal szemben, különösen szembetűnő az ólom- és réztermelés csökkenése. Táblázatunk idevonatkozó adatai között nagyobbmértvű emelkedést csak az óntermelés mutat.

A külkereskedelmi forgalom szempontjából Nagy-Britannia az az állam, amely az Egyesült Államokkal együtt a legnagyobb forgalmat bonyolítja le. Mindegyikükre a világ külforgalmának $\frac{1}{7}$ -e esik. Csakhogy, míg az Egyesült Államok az aktív mér-

legű államok sorában áll legelől, Anglia külkereskedelmi mérlege az összes államok között a legnagyobb passzivitást mutatja. A 10 milliárd pengő körül járó passzivum az utolsó négy évben nagyobbmértvű ingadozást nem mutatott, mégis az 1927. év passzívuma, a behozatal csökkenése és a kivitel emelkedése folytán, fogyást mutat az előző év adatával szemben.

A gépjárműállomány az utolsó évek folyamán szépen növekedett, 1924-ben 1.764.000 darabot tett.

A pénzügyi és áradatak sorában a nagykereskedelmi és a megélhetési index az utolsó években csökkenő tendenciát vett, a betétállomány lényeges emelkedést nem mutatott.

Összefoglaló helyzetjelentés.¹⁾

Résumé de la situation en Hongrie.¹⁾

Népmozgalom. — Munkanélküliség. — Gépjárműállomány. — Áralakulás. — Pénzügyi betétek. — A részvények értéke. — Fizetéseképtelenségek. — Váltóóvások. — Gazdasági jelzőtábla. — Rajzok a gazdasági jelzőtáblához.

Mouvement de la population. — Chômage. — Effectif des véhicules à moteur. — Formation des prix. — Dépôts en banque. — Indice des actions. — Insolvabilités. — Lettres de change protestées. — Tableau économique. — Graphiques au tableau économique.

Mouvement de la population. En octobre 1928, le nombre des nouveaux mariés (7.926, 10⁹/₀₀) s'est élevé de 45% par rapport au mois précédent. Relativement à septembre dernier, le nombre des naissances vivantes (17.937, 24⁸/₀₀) a diminué de 4,3% et la mortalité infantile (3.328, 18,6 pour 100 nés vivants) de 14,4%, tandis que les décès (12.016, 16⁶/₀₀) ont augmenté de 0,9%. L'accroissement de la population a été de 8²/₀₀ contre 9⁸/₀₀ au mois précédent.

Comparativement à octobre 1927, on constate une augmentation (7,9% pour les naissances vivantes, 11,2% pour les décès, 18,6% pour la mortalité infantile), sauf les nouveaux mariages dont le nombre a diminué de 10,7%. L'accroissement de la population (8²/₀₀) a été légèrement supérieur à celui d'octobre 1927 (8¹/₀₀).

Chômage. En octobre, les Syndicats socialiste-chrétien et social-démocrate ont inscrit 13.115 chômeurs, soit 1,3% de plus qu'au mois précédent et 17,2% de plus qu'au mois correspondant de l'année dernière. Le nombre des hommes (11.609) s'est élevé de 3,1%, celui des femmes (1506) a diminué de 11,2% par rapport à septembre. 56,1% des chômeurs habitaient Budapest; comparativement au mois de septembre, le nombre en a augmenté de

2,2%, tandis que celui des chômeurs de province est tombé de 0,1%. Au point de vue de la profession, le chômage s'est accru parmi les employés d'hôtels et de restaurants (+ 19,2%); chez les travailleurs intellectuels (+ 9,2%); dans l'alimentation (+ 8,2%); il a diminué dans les industries du vêtement (— 23,0%), du bois (— 6,1%) et de la reproduction (— 4,3%).

Les Offices de placement ont enregistré 15.857 chômeurs, 9.201 offres et 6.158 demandes. On a placé 38,8% des chômeurs, contre 40,2% au mois précédent. Sur 100 offres, on comptait 199 chômeurs à Budapest et 132 en province.

Effectif des véhicules à moteur. A la fin d'octobre, déduction faite des véhicules à moteur retirés de la circulation, l'effectif s'est élevé à 23.776, soit de 613 unités, augmentant de 2,6% par rapport au mois précédent et de 36,1 par rapport à octobre 1927. C'est le nombre des autobus (+ 4,2%) et celui des camions (+ 3,9%) qui s'est accru le plus; celui des automobiles à personnes s'est élevé de 2,9% et celui des motocyclettes de 1,8%, contre respectivement 3,9 et 3,6% au mois précédent.

A Budapest, le nombre des véhicules à moteur représentait 55,9% de l'effectif total et s'est accru de 1,3% comparativement au mois précédent.

Formation des prix. En octobre, l'indice des prix de gros s'est élevé de 137 à 138 (+ 1 point). La hausse des haricots, des pommes de terre et surtout de l'oeuf n'ayant pu être compensée par la légère baisse du blé, du beurre et de la farine, l'indice des objets d'alimentation a

¹⁾ A külkereskedelmi forgalomról Szemlének „Magyarország külkereskedelme 1928 október havában“ című cikkben számol be. — Pour le commerce extérieur, voir l'article intitulé „Commerce extérieur de la Hongrie en octobre 1928“.

augmenté de 2 points. Dans le groupe des matières premières et produits nécessaires à l'industrie, il y a eu hausse pour les métaux et une baisse assez considérable pour les articles en cuir.

L'indice du coût de la vie, y compris le loyer, est tombé de 121·1 à 119·3. Contrairement à l'indice des prix de gros des articles alimentaires, la diminution a été due à la baisse notable de l'indice de l'alimentation, laquelle ne pouvait pas être compensée par la légère hausse des frais de chauffage et d'éclairage. Les loyers et les prix des articles de vêtement n'ont pas varié. Ont baissé considérablement: la viande de porc, la graisse, le pain, la choucroute; ont augmenté: l'oeuf, le haricot, la pomme de terre. Sans le loyer, l'indice a diminué un peu plus: de 132·4 à 130·1.

Dépôts en banque. Du 30 septembre au 31 octobre, aux 13 principales banques budapestoises et à la Caisse d'épargne postale les dépôts d'épargne se sont élevés de 5·3 millions de pengős, atteignant 469·5 millions, soit 46·8% de l'effectif de 1913. Les dépôts sur comptes courants y sont montés en octobre de 790·4 à 865·3 millions de p. (+ près de 75 millions), dépassant la première fois depuis la guerre (de 1·1%) l'effectif de 1913. Tant aux établissements de crédit qu'à la Caisse d'épargne postale, la majeure partie de l'augmentation revient aux dépôts en pengős; ceux placés en valeurs étrangères ne montèrent que de 4 millions de p.

L'indice des actions, qui montre la formation de la valeur des actions cotées à la Bourse de Budapest, a baissé de 19·5 à 18·8 en octobre. La tendance à la baisse, commencée au milieu de l'année, s'est accentuée. Quoique l'effritement des cours ait été général, à l'exception des actions d'imprimeries, d'hôtels et de stations balnéaires, il n'a pris de trop fortes proportions pour aucun groupe d'actions; ce sont les cours des mines, des raffineries de sucre et des entreprises de gaz et d'électricité qui ont relativement baissé le plus.

Insolvabilités. Le nombre des insolvabilités enregistrées en octobre (105 cas, avec 4,253.000 pengős d'actifs et 6,909.000 p. de passif), présente une augmentation de 78% par rapport au mois précédent (59 cas, 1,485.000 p. d'actifs, 2,361.000 p. d'actifs). Il a été terminé 62 insolvabilités, soit 17 de moins (— 21·5%) qu'en septembre. Les actifs des insolvabilités réglées sont montés à 1,149.000 pengős; les passifs à 3,045.000 pengős.

41% des nouvelles insolvabilités reviennent à Budapest, avec 2,195.000 p. d'actif et 3,709.000 p. de passif. On y a réglé 27 insolvabilités (44% de celles du pays) avec 773.000 p. d'actif et 2,314.000 p. de passif.

Lettres de change protestées. Le nombre des lettres de change protestées en octobre a été de 10.714 (831 de plus qu'en septembre) et leur valeur 8,454.783 pengős (1·6 million de plus qu'en septembre); c'est, par rapport aux mois précédents de l'année, une forte augmentation tant pour le nombre que pour la valeur.

A Budapest, il a été protesté 3.621 lettres de change (33·8%), d'une valeur totale de 3,741.877 pengős (44·3%).

*

Népmozgalom. Magyarországon az 1928. év október havában a házasságkötések száma 7.926 (10·9^{0/00}) 45%-kal emelkedett ugyanezen év szeptember hónapjához viszonyítva. Az élveszületések száma 17.937 (24·8^{0/00}) 4·3%-kal csökkent, a halálozások száma 12.016 (16·6^{0/00}) 0·9%-kal emelkedett, a csecsemőhalálozások száma 3.328 (100 élveszülettre 18·6 csecsemőhalott) 14·4% csökkent az előző hónapoz képest. A természetes szaporodás 8·2^{0/00} a múlt havi 9·8^{0/00}-kel szemben.

Az 1928 október havi népmozgalmi adatoknak az előző év október havával való összehasonlításánál a házasságkötéseken kívül — amely 10·7%-os esést mutat — általában növekedés látható. Az élveszületések száma 7·9%-os, a halálozások száma 11·2%-os és az egyéven aluli elhaltak száma 18·6%-os emelkedést mutat az előző év október havával szemben. Szaporodási ezrelék 8·1-ről 8·2-re emelkedett.

Munkanélküliség. Az 1928. év október havában a keresztényszocialista és szociáldemokrata szakszervezetek által kimutatott munkanélküliek száma 13.115, az előző hónappal szemben 1·3%-os és az elmúlt év ugyanezen hónapjához viszonyítva 17·2%-os emelkedést mutat. A munkanélküliek közül férfi 11.609, 3·1%-kal több, a nők száma 1.506, 11·2%-kal kevesebb, mint szeptember hónapban. Budapesti a munkanélküliek 56·1%-a, számuk a múlt hónapoz képest 2·2%-kal emelkedett, a vidékieké esett 0·1%-kal. Foglalkozás szerint a munkanélküliség emelkedett a szállodai és éttermi alkalmazottaknál 19·2%-kal, a szellemi munkásoknál 9·2%-kal, az élelmezési iparnál 8·2%-kal. Csökkent a munkanélküliség a ruházati iparnál 23·0%-kal, a faiparnál 6·1%-kal, a sokszorosító iparnál 4·3%-kal.

A Hatósági munkaközvetítők október hóban 15.857 munkakeresőt, 9201 munkahelyet és 6.158 munkaközvetítést tartottak nyilván. Munkához jutott tehát a munkanélküliek 38·8%-a (az előző hónapban 40·2%). Budapesten 100 munkhelyre 199, vidéken 132, általában 172 munkakereső esett.

Gépjárműállomány. Magyarország gépjárműállománya 1928 október végén — a forgalomból kivont gépek leszámításával 23.776 db. volt, 613-mal

több, mint az előző hónapban. A növekedés aránya a múlt hónappal szemben 2·6% s az elmúlt év októberéhez viszonyítva 36·1%. Legnagyobb a szaporulat az autóbuzsoknál 4·2%, a teherkocsiknál 3·9%. A személykocsik növekedése 2·9%, a múlt havi 3·9%-os emelkedéssel szemben. A motorkerékpárok növekedése 1·8%, a múlt havi 3·6%-os szaporulattal szemben.

Budapesten a gépjárművek száma 13.298, 55·9%-a az összes gépjárműállománynak. Szaporulat a múlt hónappal szemben 172 db. 1·3%.

Gépjárműállomány a hónap végén. — *Effectif des véhicules à moteur en Hongrie, à la fin du mois.*

Megnevezés Désignation	1928		Ebből Dont à Buda- pest
	IX.	X.	
Személykocsik — <i>Aut. à personnes</i>	9.777	10.063	5.425
Béautók — <i>Aut. de louage</i>	1.172	1.196	849
Autóbuzsok — <i>Autobus</i>	478	498	168
Teherkocsik — <i>Autocamions</i>	3.355	3.485	1.903
Egyéb gépkocsik — <i>Autres automob.</i>	570	582	413
Gépkocsik összesen — <i>Automobiles au total</i>	15.352	15.824	8.758
Motorkerékpárok — <i>Motocyclettes</i>	7.811	7.952	4.540
Gépjárművek össz. <i>Automob. et motocycl. au total</i>	23.163	23.776	13.298

Áralakulás. A magyar nagykereskedelmi indexszám október hó folyamán 137-ről 138-ra, vagyis egy ponttal emelkedett. Az élelmezési cikkek közül a gabonaneműeknél, az örleményeknél és a vajnál mutatkozott némi árcsökkenés, a bab, burgonya, de

A nagykereskedelmi árcsökkentései.

Indices des prix de gros en Hongrie.

(1913 = 100)

Megnevezés Désignation	1924 XII	1925 XII	1926 XII	1927 XII	1 9 2 8					
					VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	
a hó végén — fin du mois										
Élelmezési cikkek és mezőgazd. termékek — <i>Produits agricoles et alimentaires</i>	156	120	120	127	131	129	132	135	137	
Ipari anyagok és termékek — <i>Matières nécessaires à l'industrie et produits d'industrie</i>	163	138	130	141	139	137	136	138	138	
Nyersanyagok — <i>Matières premières</i>	166	128	125	141	140	139	142	146	148	
Gyártmányok — <i>Objets fabriqués</i>	154	132	128	130	131	128	127	127	126	
Belföldi áruk — <i>Marchandises de Hongrie</i>	157	120	120	134	135	134	136	137	137	
Külföldi áruk — <i>Marchandises étrangères</i>	166	150	139	138	135	133	132	136	138	
Összes áruk — <i>Ensemble des marchandises</i>	160	130	126	135	135	133	134	137	138	

különösen a tojás áremelkedése azonban jelentősebb mértékű volt, úgyhogy végeredményben az élelmezési cikkek indexe kétpontos növekedést mutat. Az ipari nyersanyagok és termények csoportjánál a fémek ára emelkedett, míg a bőrárúknál elég jelentékeny árcsökkenés tapasztalható.

A *létfenntartási költségek* indexszáma lakbérrel együtt számítva 121·1-ről 119·3-ra csökkent. A ruházati cikkek árának és a lakbérnek változatlansága mellett a csökkenés — ellentétben az élelmezési cikkek nagykereskedelmi indexének alakulásával — éppen az élelmezési index jelentékeny esése folytán állt elő, amit a fűtés-világítási költségek némi emelkedése sem tudott ellensúlyozni. Az élelmezési cikkek közül jelentékenyen esett a sertéshús, zsír, kenyér és savanyúkáposzta ára, míg emelkedés a bab, burgonya és tojás árainál mutatkozott. A lakbér nélkül számított index valamivel erősebb csökkenést 132·4-ről 130·1-re mutat.

Egy négytagú munkáscsalád heti kiadásainak alakulása indexszámokban.

Formation des dépenses hebdomadaires d'une famille ouvrière de 4 membres, en nombres-indices.

(1913 = 100).

Megnevezés Désignation	1924 XII	1925 XII	1926 XII	1927 XII	1 9 2 8					
					VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	
a hó végén — fin du mois										
Élelmezés — <i>Alimentation</i>	145	115	115	123·2	131·7	130·5	132·8	133·2	129·3	
Ruházat — <i>Habillement</i>	166	131	124	129·2	133·9	133·9	134·3	134·3	134·3	
Fűtés és világítás — <i>Chauffage, éclair.</i>	123	125	134	128·0	119·8	122·2	120·7	127·1	129·4	
Lakás — <i>Logement</i>	25	46	60	75·0	80·0	80·0	85·0	85·0	85·0	
Összes hetiköltség — <i>Összes hebdomadaires totaux</i>	116	102	105	113·0	118·2	117·8	120·1	121·1	119·3	
Összes hetiköltség a lakásbér nélkül — <i>Frais hebdomadaires totaux, sans le loyer</i>	149	119	119	124·9	130·1	129·7	131·1	132·4	130·1	

Pénzüntézet betétek. A budapesti 13 legnagyobb pénzüntézetnél és a postatakarékpénzüntéznél elhelyezett takarékbetétek álladéka szeptember 30-tól október 31-ig 5·3 millió pengős növekedéssel 469·5 millió pengőre emelkedett s ezzel az álladék elérte az 1913. évnek 46·8%-át. A folyószámlabetétek álladéka ugyanezeknél az intézeteknél október folyamán 790·4 millió pengőről 865·3 millió pengőre, vagyis kis híján 75 millió pengővel emelkedett s ezzel a folyószámlabetétek álladéka — elérve az akkori állomány 101·1%-át — a háború óta első ízben lépte túl az 1913. évi álladékot. Az emelkedés túlnyomó része, úgy a hitelintézeteknél, mint a postatakarékpénzüntéznél a pengőértékű betétekre esik, míg a külföldi értékű betétek csupán 4 millió pengővel emelkedtek.

A betétek alakulása.¹⁾ — Formation des dépôts.¹⁾

Betétek Dépôts	1924		1925	1926	1927	1928			
	VI.	XII.	XII.			VII.	VIII.	IX.	X.
	1,000.000 P								
Takarékbetétek — Dépôts d'épargne	3·7	30·6	143·0	231·9	364·8	452·2	457·3	464·2	469·5
Folyószámlabetétek — Dépôts sur comptes courants	85·2	237·5	378·2	502·3	682·2	752·7	799·9	790·4	865·3

¹⁾ A budapesti 13 legnagyobb pénzintézetnél és a postatakarékpénztárnál. — Aux 13 principaux établissements de crédit de Budapest et à la Caisse d'épargne postale.

A részvények értéke. A budapesti tőzsdén jegyzett részvények értékalakulását jelző tőzsdeindex október folyamán 19·5-ről 18·8-ra esett. Az év közepe óta tartó lanyhuló irányzat az elmúlt hóban is folytatódott. Az árfolyamok lemorzsolódása — a könyvnyomdák, valamint szállodák és gyógyfürdők részvényeitől eltekintve — általános volt, azonban egy részvénycsoportnál sem volt feltűnően erős mértékű. Legnagyobb volt még aránylag a visszavásárlás a bányák, cukorgyárak, továbbá a gáz- és villamosági vállalatok részvényárfolyamainál.

Részvényindex. — Indice d'actions.

(1913 = 100)

Megnevezés Désignation	1924		1925	1926	1927	1928			
	VI.	XII.	XII.			VII.	VIII.	IX.	X.
Részvényes-index — Indice d'actions	11·4	13·3	10·2	15·6	20·8	19·8	19·9	19·5	18·8
Vállalat-index — Indice d'entreprises	—	18·0	14·0	22·4	30·5	30·5	30·7	30·0	29·1

Fizetésektelenségek. Magyarországon 1928 október havában az új fizetésektelenségek száma 59-ről 105-re emelkedett, 78%-kal több, mint az előző hónapban. Az aktívák összege 4.253 ezer pengő, a múlt havi 1.485 ezer pengővel szemben. Passzívák összege 6.909 ezer pengő, szeptember havában 2.361 ezer pengő volt. A befejezett fizetésektelenségek száma 62, 17-tel, 21·5%-kal kevesebb, mint szeptember hónapban. A lebonyolított fizetésektelenségek aktíváinak összege 1.149 ezer pengő, passzíváinak összege 3.045 ezer pengő volt.

Budapestre esik az új fizetésektelenségekből 43, 41%-a az összes új fizetésektelenségeknek, 2.195

ezer pengő aktívával és 3.709 ezer pengő passzívával. A lebonyolított fizetésektelenségek száma 27, 44%-a az összes magyarországi befejezett fizetésektelenségeknek, 773 ezer pengő aktívával és 2.314 ezer pengő passzívával.

Fizetésektelenségek. — Insolvabilités.

Év, hó Année, mois	Az új fizetésektelenségek Nouv. insolvab.			A bef. fizetésektelenségek — Insolv. termin.		
	száma nombre	aktívák actifs	passzívák passifs	száma nombre	aktívák actifs	passzívák passifs
		összege P-ben en pengős			összege P-ben en pengős	
Összes. Total						
1928. I.	180	10,540.408	15,866.036	55	1,181.429	2,769.304
II.	156	7,656.758	11,368.123	69	6,841.247	10,605.769
III.	171	6,078.971	9,869.785	87	2,509.263	4,312.354
IV.	153	2,913.928	5,046.152	110	2,589.839	4,780.843
V.	176	5,295.772	9,263.534	108	3,651.270	6,294.076
VI.	164	6,250.859	11,248.040	83	2,192.097	4,136.203
VII.	115	3,376.188	5,419.582	85	2,777.133	4,917.539
VIII.	67	2,360.503	3,741.368	139	5,691.183	10,227.488
IX.	59	1,484.643	2,360.621	79	3,316.721	4,871.786
X.	105	4,253.029	6,909.390	62	1,148.717	3,044.701

Váltóvásók. Magyarországon az óvatolt váltók 1928. évi októberi adatai, úgy számbelileg, mint értékben az év összes előző hónapjaihoz képest erős emelkedést mutatnak. Számuk 10.714-re emelkedett, 831-gyel több, mint szeptember havában. A bemutatott váltók értéke 8.454.783 pengő, 1·6 millió pengővel több, mint az elmúlt hónapban.

A magyarországi összes váltók közül 3.621 db. (33·8%) 3,741.877 pengő értékkel (44·3%) Budapesten került bemutatásra.

Óvatolt váltók. — Lettres de change protestées.

Időszak — Epoque	Összesen — Total	
	db. pièces	P pengős
1928. I.	10 062	7,814 254
II.	9 243	6,949 589
III.	9 641	6,853 364
IV.	10 549	6,756 663
V.	10 863	7,021 418
VI.	9 335	5,837 878
VII.	9 789	6,354 609
VIII.	10 286	6,732 836
IX.	9 883	6,815 101
X.	10 714	8,454 783